V. évfolyam. Arad, 1890. Szeptember 17. Szerda. **248-ik szám.**

Szerkesztőség:
Az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.

Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:
Az „Aradi Nyomdatársaság", az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában van, hová hirdetések, előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok bérmentve küldendők.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben *házhoz hordva:*		Vidéken *postai szétküldéssel:*	
Egész évre	12 frt	Egész évre	14 frt
Fél évre	6 „	Fél évre	7. „
Negyed évre	3 „	Negyed évre	3.50
Egy hóra	1 „	Egy hóra	1.20

Egyes szám ára helyben 5 kr., vidéken 6 kr.

Hirdetések díja:
Nyolcz hasábos petitsor egyszeri hirdetésnél 6 kr.
Minden következőnél . . . . . 4 „
Bélyegdij külön . . . . . 30 „
Nyilttér sora . . . . . 15 „

Szapáry Gyula gróf.

(*) Nagy és hatalmas vendége érkezik ma Aradnak. Nagy talentumaiban, és hatalmas állásában. A korona első bizalmas embere, Magyarország miniszterelnöke : Szapáry Gyula grófi.

Hozzánk, mint párthoz, és hozzánk mint aradiakhoz azonban közelebb áll. Az uralkodó többség, a szabadelvüpárt kimagasló, szeretett, bölcs vezérét tiszteli benne, mi aradiak pedig hálára kötelezve iránta tekintünk jötte elé.

Szapáry Gyula gróf miniszterelnök a szó nemesebb értelmében tetőtől talpig főur, a lehető legdemokratikusabb neveléstől nyerve mindama kiváló tulajdonságokat, melyek mostani állásában őt, mint a kabinet fejét és a párt vezérét, annyira előtérbe állitják és a legtermészetesebb rokonszenvet hajtják felé. Munkássága — mely ma a miniszterelnöki székben is egyik főerényét képezi — még azokban az időkben nőtt össze természetével, midőn Andrássy Gyula gróffal együtt működött a mai állapotok megteremtésén, mai konszolidált helyzetünk utjának egyengetésén.

Szapáry Gyula gróf feledhetetlen emlékü külügyminiszterünknek rokona és egyik legbensőbb barátja volt, ki mellett a legnemesebb becsvágyból eredő munkásságot fejtette ki — bár a nagy tömegtől észrevétlen — azokban az alkotásokban, melyek az Andrássy nevét oly halhatatlanná, a mai kormányelnökét pedig fokozatosan oly nagyrabecsültté tették a legilletékesebb tényezők előtt, hogy fényes karrierjének utja már akkor be volt világitva. S az egykori hevesmegyei alispán főispáni méltóságát, miniszteri tárczáját, a legfelsőbb kitüntetések legkáprázatosabbját az aranygyapjas rendet, és végül a kormányelnöki méltóságot egyedül tehetségeinek és puritán jellemének árán egymásután érte el.

Arad méltán tarthatja szerencséjének tehát e nagyvivásu ember és államférfi látogatását, és örömmel gondolhat arra, hogy Szapáry grófot barátai közé számithatja.

Azok, akik Arad sorsának intézésében hivalkodás nélkül szoktak részt venni, az apró részletekig ismerik a kormányelnöknek azt az eléggé meg nem becsülhető tervét, mely pénzügyminiszter korában szülemlett meg és amely eredményében megteremtette Aradnak a nagyvárosoktól irigyelt városházteret; a Szapáry gróf befolyása teremtette meg az aradi pénzügyi palotát, és ennek a példának lett aztán az az erős hatása, mely az arad-csanádi vasutak társaságának vezérférfiait a másik hatalmas épület felemelése által társul szegődtette Szapáry gróf kezdeményezéséhez, és Aradváros mai büszkesége, a városháztér meg volt teremtve.

Szapáry Gyula gróf kormányelnöknek ez az érdeklődése Arad iránt még mindig ekzisztál. Ez a reánk nézve oly szerencsés szimpatia hozza ma is körünkbe a nemes grófot, ki rengeteg teendői között, ahogy egy kissé határunk közelébe ér, siet felhasználni az alkalmat, hogy haladásunk egyik jelentős kifejezését tekintse meg a kiállitásban.

Üdvözöljük a korona első tanácsosát Arad falai között!

Üdvözöljük azzal a tisztelettel, mit magas állása önkénytelenül is kelt az ország polgáraiban, de üdvözöljük azzal a ragaszkodó szeretettel, melyet Szapáry Gyula gróf a hálás Aradtól annyira megérdemel.

Ebben az érzelemben emel Arad polgársága ma a perronra lépő miniszterelnök előtt kalapot, és ebben az érzelemben élteti őt őszintén, magyarosan.

Bacquehem márki osztrák kereskedelmi miniszter szintén Aradra érkezik ma a körünkbe várt miniszterelnökkel. Szivesen üdvözöljük Aradon a legelső osztrák minisztert, ki teljesen a dualizmus alapján állva, rokonszenvvel viseltetik hazánk iránt, minek kétségtelen jelét adta mostani utjában is, midőn Magyarország egy olyan hatalmas s európai jelentőségü vállalkozásának megkezdésénél, mint a Vaskapu, örömmel képviselte a monarchia másik felét, ma pedig a körünkbe érkező miniszterekhez csatlakozik és siet megtekinteni az aradi kiállitást.

Bacquehem márki egyike azon ujabb osztrák államférfiaknak, kikben egy csöpp vér sincs a régi osztrák czentralistákéból; Ausztria-Magyarországot a dualizmus alapjára maradva, s egymás közgazdasági érdekeit respektálva, óhajtja a haladás utján előre menve látni. Távol áll gondolatától az a régi ellenséges irányzat, melylyel annyiszor kellett számolnunk osztrák miniszterekkel szemben, midőn Magyarországot pénzügyileg csak kisebbiteni iparkodtak. A Taaffe-kabinet ez előkelő tagja, teljesen a megváltozott helyzet embere, ki — hála a mi kormányunk politikájának — az Ausztriával pénzügyileg egyenrangu és attól független Magyarországot minden utógondolat nélkül követi teljes kifejlődése és erősödése utjára.

Igy kételkedni sem lehet azon, hogy az osztrák kereskedelmi minisztert a legmelegebb rokonszenvvel üdvözli minden aradi, falaink között.

Szeged Makó ellen. A „Szegedi Hiradó" tegnapi száma a lap élén foglalkozik ismét azon eszmével, hogy a körülfekvő megyékből kikerekitès által egy „Szeged vármegye" alkottassék. Ezen tervnek megvalósitására laptársunk elérkezettnek látja az időt a közigazgatás küszöbön levő államositásának alkalmából, melyet szerinte a területi beosztásnak okvetlenül meg kell előznie, s erre nézve idézi Tibád volt belügyi államtitkár nyilatkozatát, melyet annak idején erre vonatkozólag tett. A helyesebb területi beosztások és kikerekitések valósággal már régen égető szükségét, sőt elengedhetetlen föltételét képezik a közigazgatás szanálásának, de ebből még távolról sem következik az, mit a „Szegedi Hiradó" óhajt, hogy Makó Szeged vármegyébe olvasztassék. Igaz ugyan, hogy Makónak törvényszéke nincsen, de ezen visszásságnak sokkal egyszerübb és igazságosabb megoldását képezné az, hogy a töle elvett törvényszék neki visszaadassék, mintsem hogy egy történiai multtal s megfelelő intelligenciával biró megye az ő központjával együtt egy szomszédos megyébe olvasztassék. Teljesen érthetetlen a „Szegedi Hiradó" azon állitása, hogy Makó nem való megyei székhelynek; mert bár igaz, hogy Makónak ez ideig annyi tanintézete nincsen, de azért ha a tisztviselők megélhetési viszonyait tekintjük, mely szintén latba esik annak elbirálásánál, melyik hely való megyei székhelynek, akkor bizonyára az olcsó Makót össze sem lehet a zárt Szegeddel hasonlitani, hol az élelmi szerek elviselhetetlen drágasága mellett keresve sem kap az otthonjára utalt tisztviselő csak egy kis kertecskét is lakása mellé. Kivánjuk Szeged felvirágozását és boldogulását, s nem irigyeltük tőle egyetlen még oly kivételes kedvezményét sem az államnak, de egész törvényhatóságok megnyirbálását, sőt megsemmisitését sem méltányosnak, sem szükségesnek nem tarthatjuk.

A Vaskapu szabályozása. Az aldunai Vaskapu szabályozási munkálatait — mint már táviratunk jelezte — hétfőn megkezdték. Ez alkalomból megjelentek ott Szapáry Gyula gróf miniszterelnök, Baross Gábor kereskedelmi miniszter, Bacquehem osztrák kereskedelmi miniszter, Szögyény-Marich László külügyminiszteri első osztályfőnök, Gruics szerb miniszterelnök, Jossinovich szerb közmunka-miniszter, Nenzadovics szerb államügyész, Thömmel báró belgrádi osztrák-magyar követ, több országgyülési képviselő, a szomszédos megyék főispánjai, számos magasabb miniszteri tisztviselő stb. A vendégek mindenütt a legmelegebb fogadtatásra találtak s utjokat a lakosság lelkes tüntetése követte; különösen Szapáry miniszterelnököt és Baross minisztert részesitette a nép ovációkban. A szabályozási munkálatok a Greben-hegyszirt robbantásával vették kezdetüket. Itt Wallandt müszaki tanácsos üdvözölte a magyar kereskedelmi minisztert, mire Baross megköszönve a miniszterelnök megjelenését, áldást kért a munkára és annak befejezésére. Ezután Szapáry miniszterelnök franczia nyelven következő beszéddel nyitotta meg az ünnepélyt: „A királyi felügyelőség jelentése szerint kezdetét veendik a Vaskapu szabályozásának munkálatai. Örömmel üdvözlöm a megjelent vendégeket, ugy mint a szerb kormány tagjait és a cs. kir. kereskedelmi minisztert. Felkérem őket, hogy vegyenek részt ezen munkálat megkezdésében, melynek czélja a kereskedelmi összeköttetést az érdekelt államok közt könnyiteni. Fölkérem a magyar kereskedelmi miniszter urat, hogy e nagyfontosságu munkálatot megkezdeni sziveskedjék." Élénk éljenzés közben Baross miniszter a villamos szekrényhez lépett, mire az egész társaság figyelme oda irányult. A gomb megnyomása pillanatában, mely a grebeni sziklaorom legalsó szakaszvillamtelepével van összeköttetésben, nagy porfelleg felszállása mellett rögtön hatalmas robbanás volt hallható, mely után néhány száz köbméter sziklatömeg nagy robajjal zuhant a Dunába. Ez első robbanással, melynél 60 klgr. dinamit alkalmaztatott, a szabályozási munkálatok tényleg megkezdettek. Hosszas éljenzések hangzottak fel, melyekbe a szerb vendégek élénk zsiviói vegyültek. Ezután a társaság Herkulesfürdőre utazott, hol Porcia gróf kalauzolása mellett megtekintették a fürdőt és környékét. A szemlét ebéd követte, melyet a magyar miniszterelnök a vendégek tiszteletére a gyógyteremben adott. Az ötödik fogásnál Szapáry Gyula gróf beszédet mondott, melyet magyarul kezdett és franczia nyelven folytatott. A miniszterelnök emlékeztet arra, hogy a magyar nemzet a szerb néppel régi idő óta barátságban élt. Mind a két nemzet oda törekedett, hogy közeledjenek a nyugot czivilizációjához. Ezen törekvésben találkozik a két állam, hogy e téren köztük a barátságos politikai és kereskedelmi viszony erősbödjék. S miután e törekvéseket az Obrenovics-dinasztia képviseli, amelylyel uralkodónk a legjobb viszonyban áll, poharát Sándor király egészségére és Szerbia jóvoltára emeli. Gruics szerb miniszterelnök válaszolva a felköszöntésre, kijelenté, hogy barátság örvend a hangsulyozásának és szerencsésnek érzi magát, hogy tanuja lehet a két államra oly fontos kulturai kezdeményezésnek; kijelenti továbbá, hogy Szerbia kész a legőszintébb barátságra. Megköszöni a Sándor királyra mondott felköszöntőt és poharát ő Felségére, a császár- és királyra emeli. A jelen voltak mind a két beszédet állva hallgatták és élénk éljenzéssel fogadták.

A honti főispán nyugalomban. Majthényi László báró, Hontvármegye kiváló érdemü főispánja, — saját kérelmére — felmentetett állásától és nyugalomba lép. A hivatalos lap az erre vonatkozó legfelsőbb kézirattal együtt közöl egy másik királyi iratot is, mely szerint Ő Felsége Majthényi László bárónak, kiváló érdemei elismerésül, az első osztályu vaskorona-rendet adományozta.

A kiállitásról.

Az Aradra érkező minisztereket a kiállitási bizottság villásreggelivel vendégeli meg. A kegyelmes uraknak és kiséretöknek a jury-pavillon nagytermében szerviroznak. A termet pompásan kidiszitették szőnyegekkel, délszaki növényekkel és majolika-tárgyakkal. A villásreggelit 14 személyre Pohl szervirozza.

***

A kiállitás ipari részét 15-éről 16-ára menőleg meglátogatták . . . 800-an,
a baromfikiállitást . . . . . 290-en.

***

A tenyészmarha-kállitás a közbejött száj- és körömfájási betegség folytán bizonytalan időre elna-

---

AZ „ARADI KÖZLÖNY" TÁRCZÁJA.

Szeptember 17.

Bizalmas sorok.

— Az „Aradi Közlöny" eredeti tárczája. —

Kedves Leokádiám! Dicséretedre méltólag választottad meg a társaságot, amelyben mult vasárnap mulattál. Neved nagyon megfelelt azon szeretetreméltó branche dévajkodó szórakozásának, akiknek nagyon is össze kell tartaniok, miután velök senki sem akar tartani.

Te csak mulass, kedves Szalonkám, azt ne kérdezd, hogy kivel, időszakunkban már nehéz olyan társaságot találni, amelyben legalább is egynek vagy kettőnek kreosot vagy karbol nem kellene.

A szefkerini jegyzőtől hallom, aki közeledben tartózkodik, hogy te viruló egészségnek örvendezel s azon töröd a fejedet, hogy miként lánczolhatnád magadat az én szócsömhöz, aki minden áron nősülni akar. Ne hadd magadd Schlézinger! A mai hajadonoknak már nem ritkán maguknak kell ajánlkozniok, hogy főkötő alá juthassanak, miután nagyon gyakoriak a vadházasságok, mert az ifjak is örömestebb szegődnek olyanokhoz, akiktől, ha őket megunták, könnyebben szabadulhatnak.

Időszakunkban már nem annyira a pofát és a termetet nézik, mint a teli zacskót, mert a női öltönyöket mesterségesen is meg lehet tölteni, de ahhoz már több zsenialitás kell, hogy az üres zacskót is megtölthessék.

Eleve figyelmeztetlek, hogy az idei októberi lóversenyek rendkivül mulatságosaknak és kitünőknek igérkeznek, és a ház és kert, amely még sajátodul megmaradt, elég vonzerővel birhat arra nézve, hogy valamelyik megyei, törvényszéki vagy finánez-irnok nyakadba varrja magát azon édes reményben, hogy első helyen való betáblázásra valamelyik falusi takarékpénztárból néhány száz forintot kistibiczolhat; azért igen üdvösnek találnám, ha a ló-versenyen te is bemutatnád még nem egészen vedlett egyéniségedet, mikor azután az én gondom lesz, hogy mint gazdag partiet bemutatva, valami ugrifüles fiatal embert veled boldogtalanná tegyek.

Azt mondanom sem kell, mert magad is tudod, hogy időszakunkban a házasságokat nem a sziv, hanem az ész közvetiti, és nem az az elégedett házasélet, ahol a szerelem, hanem ahol vagyon kormányoz. — A szeretet mostanában már csak frissen jó; amint avasodni kezd, legjobb azt azonnal felolvasztani.

Nem tudom, olvastad-e a „Pesti Hirlap"-ban a coelibatusról irt mérges czikksorozatot!? A szerencsétlen szerző a helyett, hogy a papokat akarná megnősiteni, sokkal helyesebben és elfogadhatóbban ir, ha a világiak közt is a coelibatus mellett plaidirozott volna.

Apropos lóverseny! Tudósitlak, hogy annak bevégeztével tánczvigalom is lesz, amelyben négy vagy öt megyéből csak azért fog a fiatalság részt venni, hogy a növilág felett szemlét tartva, ha a körülmények és viszonyok engedik, oly ismeretséget köthessenek, amely a franczia négyesben kezdődik, de Amor istenasszonynak segédkezése mellett nem ritkán az oltárnál szokott bevégződni.

Már Claretie, a hires franczia iró megmondta, hogy a bálokban kötött ismeretségek leggyakrabban alkalmasak azon szivbeli viszony megkötésére, amelyet gyakran szinte bálbeli ujabb ismeretségek szoktak megoldani.

Kedves Leokádiám! Az élet egy sorsjáték, melynek minden részvénynapja nyer legalább is egy fájdalmat, s melynél — mint az Eszterházy-lotteriánál — a nyeremény annál nagyobbra növekedik, mentül későbbre jön ki valaki száma. Innen van, hogy a születése után rögtön elhaló csecsemő a legkisebb, az aggastyán pedig a legnagyobb treffert csinálja. Beh sokszor szerettem volna loosomat valamelyik elleméri nagybirtokos loosával kicserélni, ha nem féltem volna, hogy még rosszabb numerust kapok.

A gólyák már elmentek, a fecskék indulóban vannak; azok, akik mulatozási, szórakozási vagy üdülési czélból fürdőkben, regényes vidékeken, rokonoknál stb. tanyáztak, már mind hazatérőben vannak vagy hazaérkeztek, kövérebben vagy soványabban, elégedettebben vagy elégedetlenebbül, panaszszal vagy panasz nélkül, de minden esetre büszkébben, mint azok, akik a fürdőben otthon maradtak és vagy a kaszinók nikotinos levegőjét kellett szivniok, vagy olyan csatornában fürödniök, amelybe mint európaiak mentek be és melyből kijöttek mint indiánok.

Én nehányszor feltettem magamban, hogy meglátogatlak, de ismervén a pletykázási hajlamot, mely városunkban uralkodik, féltettem renommédat már azért is, mert mindig gyanus és sokféle feltevésekre ad alkalmat, ha egy 30—35 éves szüzet egy a csordából kimustrált komor siet meglátogatni. Városunkban is ismerek három olyan hajadont, ki az öreg urak látogatásának lett áldozatja. A gyanu annál indokoltabb, mert az öreg kecskék rendesen a fiatalabb növények után keresgélnek. — A platonikus szerelem most már nem divik s az öreg urak se azért sétálgatnak a piaczon, hogy paradicsomalmát vásároljanak.

Kedden, pénteken és vasárnapon meglehetős nagy kontingenst szolgáltat a vidék fiatal asszonyokból és lányokból és erősen kifent bajuszu Laczi barátom azt állitja, hogy annyira lement az áruk, mint az aprómarháknak. Egy pár rucza 70 kr, a falusi libák valamivel drágábbak. Nem kell utánuk sokáig keresgélni, már meszszire elhallatszik gágogásuk.

A lóversenyről el ne maradj. A konkurrenczia erős lesz, s ha egy férj nem ér is meg mindig egy ezüst billikomot, azoknak, akik már az élet nyarában sütkéreznek, mindenesetre többet ér, mintha elzárkozottan valami kandurt kell czirogatniok. Ha igaz az, hogy jobb ma egy veréb, mint holnap egy tuzok, akkor az is igaz, hogy jobb ma egy irnok, mint holnap egy árvaszéki ülnök.

Lauka Gusztáv.

Az elvesztett paradicsom.

(Franczia regény.)

Az „Aradi Közlöny" számára eredetiből fordította.

[40] **Grácziánna.**

VII.

Maison-Feyne.

Gerdon környékén bizonyos idő óta egy Courageot nevü ember telepedett le, aki magányosan élt, nem ment ki a birtokából és csak gazdatisztjeivel beszélt.

Honnan jött és ki volt? Csak nagy nehezen lehetett megtudni.

Courageot egy öreg városatya volt Blois-ból, aki elérte azt a kort, hogy egyszerre a semmittevésre legyen elitélve, miután egy egész életet dolognak és tanulásnak szentelt.

Azonkivül éppen akkor, amikor hatvan éves korában körülvette volna magát a családi élet minden örömével, a szegény férfi elveszté nejét és még ugyanabban az évben két fiát.

Ez a három egymásutáni halál leverte, ami könnyen érthető, és elgyengitette. Karaktere, amely aggkoráig vig és jó maradt, különös módon elváltozott.

Nem nevetett többé. Nem beszélt többé. Mikor egyedül maradt és senki sem látta, gyakran sirt.

Megutálta Blois-t, megutálta mindazokat, akiket ismert, mindazokat, akik barátai voltak és kik megvigasztalhatták volna.

Nem akart megvigasztalódni.

Visszavonult egyik birtokára, Maison-Feyne-ba, amely nem feküdt messze Bergereaux-tól.

Itt akarta eltölteni életének még hátramaradó részét. Nem volt más foglalkozása, mint a vadászat. Reggeltől estig vadászott mindennap akármilyen időben, az évnek minden szakában.

Nála a vadászat nem volt mulatság, hanem a járkálás, a fáradtság némelykor legyőzte emlékeit és mikor este hazajött, tudott aludni.

Az alvás, az a feledés.

Courageot apó — ahogy azonnal bizalmasan elnevezték — nagyon gazdag volt.

Mikor felesége és fiai még éltek, gondozta vagyonát és okosan kezelte azt.

Mert akkor az volt a czélja, hogy azoknak, akiket szeretett, legyen biztositva a jóléte.

Most, hogy a természet törvényei ellenére azok előtte távoztak el a világból, nem törődött többé semmivel, nem helyezett el semmit.

Minek is? Minek dolgozzon? Kiért fáradozzék? Senki sem létezett reá nézve. Nehány távoli unokatestvér örökölné vagyonát és nem is köszönné meg neki. Egészen természetesnek találnák ezt az örökséget, és sohasem jutna eszükbe egy imát mondani a sirja fölött.

Gondtalansága folytán tehát óriási összegek gyültek nála össze, mert nagyon keveset költött; ugy élt, mint egy paraszt, nem fukarságból, hanem mert semmiben sem találta örömét.

Courageot apó hét-nyolcz ezer frankot költött egy esztendőben; de minthogy jövedelme jó-rossz esztendőben hat-

poltatott és az elnapolásról a kiállitók távirati uton értesittettek.

***

Házi ezredünk zenekara a mai nap folyamán hazaérkezik és már ma, szerdán délután 5 órától 9 óráig fog először játszani a kiállitás területén. Ezután pedig holnaptól kezdve mindennap délután fog játszani a katonai zenekar a kiállitás területén, kedvező idő esetén pedig hetenként háromszor az esteli orákban is.

Városi közügyek.

Arad város augusztus hóban.

(Polgármesteri jelentés.)

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

Az 1890. év augusztus havára vonatkozó jelentést van szerencsénk a következőkben előterjeszteni:

A közegészségügyi állapot az előző havihoz viszonyitva kevésbbé kielégitőnek jelezhető.

A felmerült betegülések közül a gyomor csorváslurutos s a bélhuzam hurutos betegülései leggyakrabban jelentkeztek.

A hevenyfertőző betegségek egyes esetekben merültek fel. Az alhasi hagymáz 3, a vörheny 4, a kanyaró 1, a hökhurut 1 esettel volt bejelentve. A croup egy halálos kimenetelü esetben jött elő.

A trachoma-betegek száma maradt a mult hó végén 15, szaporodott 1 uj esettel; apadás 4, maradt 12. Ezek közül házilag kezeltetik 3, kórházban 9; helybeli 4, idegen 8.

Elhalt a városi lakosságból 90 egyén, 45 fi- és 45 nőnemü. A város területén elhalt idegenek száma 10. Összesen elhalt 100 egyén.

Halva született 7, baleset előjött 2, öngyilkosság 1 esetben.

A halálozás évi aránya 1000:8·4.

Az aradmegyei közkórházban gyógykezeltetett 373 egyén, az izraelita kórházban 9, összesen 382 egyén.

Ebből gyógyult 164, javult 62, meghalt 9, ápolás alatt maradt 147.

Az aradmegyei közkórházban gyógykezeltetett 30 helybeli illetőségü egyén.

A népesedési viszonyok az előző havihoz viszonyitva, hanyatlást mutatnak. A születések száma a mult havi eredménynél 13-al kevesebb volt, a halálozások számát pedig csupán kettővel haladta meg.

Született 102 gyermek; 52 fi-, 50 nőnemü, törvényes 86, törvénytelen 13.

A születések számaránya 1000: 27.7.

A személy- és vagyonbiztonság, amennyiben azt nagyobb mérvü bünesetek meg nem zavarták, kielégitőnek jelezhető.

A 27 esetben előfordult kisebb tolvajlás tettesei 25 esetben kinyomoztattak.

A kihágási bíróságnál julius hóról elintézetlen maradt 7 ügy, augusztusban befolyt 160, összesen elintézés alatt állott 167 ügy, ebből elintéztetett 98, a bíróságokhoz áttétetett 48, tárgyalás alatt maradt 21.

Letartóztatva volt 64 egyén, elitéltetett 46; a bíróságoknak átadatott 18.

A kapitányi hivatal hatáskörébe tartozó kihágási ügy tárgyaltatott és elintéztetett 25.

Letartóztatva volt 60 egyén, eltolonczoltatott 37, kiutasittatott 16, rendőrileg fenyittetett 7.

Nyilvántartásba vétetett 528 cseléd, idegen és munkát kereső 8, gyári munkás 344.

A vendéglőkbe szállva volt 2137 utazó.

A kapitányi hivatal mint iparhatóságnál ipar igazolványt nyert 24 iparos, 7 kereskedő.

Iparát áthelyezte 5 iparos, 2 kereskedő.

Iparát megszüntette 3 iparos, 1 kereskedő.

A tanonczlajstromba bevezettetett 1 iparos, 3 kereskedő, felszabadult 5 iparos, 7 kereskedő, a tanviszony megszünt 7 kereskedővel.

Munkakönyvvel jelentkezett 37, munkakönyvet kapott 9. Ideiglenes igazolványnyal jelentkezett 1 segéd.

Iparkihágási ügy tárgyaltatott 4, büntettetett 2 iparos, 3 segéd, 5 tanoncz.

A városi szegényápoldában elhelyezve volt 33 egyén, augusztusban felvétetett 3, meghalt 2, maradt 34.

Élelmezésükre 1053 adag meleg étel és ugyanannyi adag kenyér szolgáltatott ki.

Havi segélyben részesitett szegények száma volt 300; a segély beszüntettetett kettőnél, maradt 298.

A város által tartott árva és lelencz gyermekek száma volt 51, augusztusban felvétetett 2, elhalt 1, elvitetett 1, maradt 51.

A magánosok által dajkaságban tartott gyermekek száma volt julius végén 127, augusztusban bejelentetett 7, más helyre adatott 4, korától fogva beiratott 7. elhalt 5, maradt 118.

Gáj külvárosban a közbiztonság megzavarva nem volt.

Kisebb kihágásért letartóztatva volt 11, rendőrileg büntettetett 6.

Nyilvántartásba vétetett 13 cseléd és 274 gyári munkás.

Tüz öt esetben volt és pedig augusztus 12-én délután a radnai-uti 3-ik számu házban egy istálló; augusztus 16-án Draskovits Ferencz tanyáján villámcsapás következtében egy asztag buza; augusztus 27-én a templom-utcza 14. számu házban egy fakamra gyulladt ki és égett el; augusztus 17-én éjjel pedig Andrássy-tér 5. szám alatt egy raktárban keletkezett belső tüz, de elfojtatott.

A községi bíróságnál elintézetlen maradt julius hó végén 382 ügydarab, augusztus hóban befolyt 594, összesen elintézés alatt állott 976; ebből elintéztetett 870, tárgyalás alatt maradt 106; végrehajtás foganatosittatott 117 esetben, árverés megtartatott 1.

A katonaügyek szabályszerüen vezettettek.

Az utóállitás megtartatott, mely alkalommal 5 helybeli és 1 idegen illetőségü hadköteles állitottatott elő. Önkénytesnek besoroztatott 1. A póttartalékba áthelyeztetett 1.

Tartózkodásra és eltávozásra jelentkezett 127 közös hadseregbeli és 53 honvéd.

A laktanyákon kivül elszállásoltatott 60 tiszt, 1527 legény 146 lóval.

Az utjavitási munkálatok folytattattak. A vizesi és tornyai utak beágyazási munkálatai s a kurticsi utra a rostált kövecs kiszállitása befejeztetett.

A sarló-utcza köalapozása folyamatban van.

A közmunka ledolgozása folytattatott. Julius hóról maradt 491 kettős fogatu, és 6342 és fél kézi napszám, ebből augusztusban ledolgoztatott 52 kettős fogatu, 6 egyes fogatu, 1232 és fél kézi napszám, megváltatott 12 kézi napszám, leiratott 6 kézinapszám.

Marad szeptember hónapra 439 kettős fogatu, 58 egyes fogatu és 5092 kézi napszám.

Az adóbehajtási eredmény a következő volt:

Állami adó befolyt ..	69176 frt	15½ kr.	
Leiratott	181 „	75½ „	
Összesen	69357 frt	91 kr.	
Hadmentes. dij befolyt	268 „	— „	
Leiratott	10 „	— „	
Összesen	278 frt	— kr.	
Községi adó befolyt ..	25336 „	36½ „	
Leiratott	94 „	08 „	
Összesen	25430 frt	44½ kr.	
Közmunka-váltságdij befolyt	465 „	90 „	
Iparkamarai dij befolyt	2025 „	06 „	
Állami illeték befolyt ..	380 „	24 „	
Leiratott	1970 „	67 „	
Összesen	2350 frt	91 kr.	

Az árvapénztár forgalma volt a bevételben a julius havi maradványnyal együtt 197,804 frt 20 kr, a kiadásban 7,396 frt 38 kr; maradvány 190,407 frt 82½ kr.

Ebből elhelyezve van:

Az I. aradi takarékpénztárnál	56666 frt	62 kr.
Az ipar- és népbanknál	55519 „	98 „
Az aradmegyei takarékpénztárnál	28693 „	75 „
Az arad-csanádi takarékpénztárnál	42458 „	49 „
Az aradi polgári takarékpénztárnál	6676 „	26 „
készpénzben	392 „	72½ „
Összesen	190407 frt	82½ kr.

A házipénztár forgalma volt:

bevételben	94925 frt	47 kr.
kiadásban	74849 „	19 „
maradvány	20076 frt	28 kr.
A közmunka-alap bevétele volt	3044 „	77½ „
kiadása	1087 „	99 „
maradvány	1956 frt	78½ kr.
A védgát-épitési alap bevétele és maradványa volt	14146 frt	76½ kr.
A különféle alapok bevétele volt	331538 „	90½ „
kiadása	6883 „	74½ „
maradványa	324655 frt	16 kr.
Kövezetvámdij befolyt	4474 „	44 „
helypénz „	4791 „	24 „
partvám „	372 „	44 „
Összesen	9638 frt	12 kr.
Kiadás volt	777 „	04 „
marad tiszta jöved.	8861 frt	08 kr.

A mértékhitelesitő hivatalnál hitelesittetett 1923 darab folyadékmérték, 1644 darab hordó, 21 darab száraztárgymérő, és 15 darab mérleg.

Hitelesitési dij befolyt 645 frt 77 kr.

Az állategészségügy kevésbbé kielégitőnek jelezhető. A háziállatok között a következő ragályos kórok merültek fel: lépfene 10, hagymáz 1 ragadós száj- és körömfájás 5, ragadós tüdőlob 2, veszettség 1 esettel.

Arad, 1890. szeptember 15.

Salacz Gyula,
kir. tanácsos, polgármester.

Külföld.

A hármas szövetség. Még a nyár folyamán fölmerült a hir, hogy az érdekelt hatalmak a hármas szövetség tartamát, mely 1892-ben lejár, czélszerünek találták már most meghosszabbitani. Egy izben Rómában még azt is tudni akarták, melyik nap érkezett oda az a német udvari futár, ki a ratifikált példányt az olasz kabinetnak megvitte. Természetes, hogy a dologhoz a legkalandosabb kombinációkat füzték s azt is tudni akarták, hogy itt nemcsak a szerződés meghosszabbitásáról, hanem tetemes módositásról is van szó. Különösen Olaszországban foglalkoztak sokat a dologgal, még pedig nem azon körök, melyek rajonganak a hármas szövetségért. Crispi összes ellenségei megragadták az ügyet s rendkivüli furfanggal fruktifikálták. Ugy látszik, hogy a mostani képviselő-választásokban szintén ellene igyekeztek forditani a szerződés időelőtti meghosszabbitását, mely alatt mindenféle vádal illeték, mert egy félhivatalos olasz lap tartja szükségesnek a hir ellen ismét erélyes dementivel sikra szállani. Legfőbb érve az, hogy a szerződés határidejének lejárta még oly messze van, hogy teljesen fölösleges azt már most meghosszabbitani. De az olasz officiózus nem mondja, hogy ha majd eljő az idő, ugy a meghosszabitás nem fog megtörténni. Még kevésbbé adhat a dementi okot azon föltevésre, hogy az olasz politika a hármas szövetséghez való ragaszkodásában bármiképp megtántorodott volna. Olaszországra s a többi érdekelt hatalmakra a közép-európai szövetség a viszonyok ellenállhatatlan kényszerüségének terméke. Politikai szükségesség hozta őket össze s ők együtt is fognak maradni, mert egymásra utalvák mindaddig, mig az európai helyzetben gyökeres fordulat be nem áll. Erre pedig ez idő szerint nincs semmi kilátás s sokan azt hiszik, hogy a polltikai helyzetben csak egy európai háboru okozhat változást. Igy tehát a középeurópai hatalmak szövetsége sincs az átalakulás veszélyének kitéve. Akár hosszabbitották meg, akár nem, ez idő szerint a szövetség szilárd és rendületlen s ha addig a viszonyok nem változnak, kétségkivül meg is ujittatik, mihelyt bármelyik fél, bármely okból, ennek szükségét fogja érezni.

Legujabb posta.

— A czár felköszöntője királyunkra. A pohárköszöntő, melyet a király Sándor czár nevenapján mondott Székelyhidon, alkalom a „Kölnische Zeitung“-nak arra, hogy a német udvari körökből vett értesülései alapján elmondja azt a kinos intermezzót, melyet az orosz czárnak Ferencz József király születésnapján mondott pohárköszöntője idézett elő. Az idén augusztus 18-án a német császár volt vendége a czárnak a király születésnapján, s ez összeesett a preobrosenszki ezred ünnepével. A czár először vendége, a német császár egészségére ivott s éltetvén vele a német hadsereget, hangos hurrával végezte felköszöntőjét. A katonazenekar a porosz néphymnuszt játszotta s a vendégek visszhangoztatták a czár hurráját. Majd a német császár szólt s éltette a császári házigazdát hadseregével. A hurrának ekkor is volt visszhangja s a zenekar rázenditette az orosz néphymnuszt. A harmadik pohárköszöntő a születésnapját ünneplő osztrák és magyar uralkodónak szólt s amint elhangzottak a czár szavai, felzendült a Gotterhalte. Mély csend lőn erre, amit feltünőbbé tett az a lelkes hurrázás, mely a megelőző két pohárköszöntőre következett. A czár ismét elfoglalta helyét, a vendégek követték a példát s szemtanuk azt állitják, hogy Vilmos császár s Wolkenstein pétervári osztrák és magyar nagykövet pár pillanatig állva maradtak, kérdő pillantásokat vetve egymásra, hogy mit jelent a közönséges etikettnek ez a flagrans megsértése. Ugy látszik, hogy azt a feltünést, melyet ez az inczidens keltett, a külügyminiszterium sem titkolja, mert a „Fremdenblatt“ reproducsálja a „Kölnische Zeitung“ közleményét.

— Az oroszországi zsidóüldözések. Mint tudva van, az orosz kormány dementálta ama hireket, melyek az európai sajtóban az oroszországi zsidók ellen foganatositandó rendszabályokról felmerültek. E czáfolatokkal szemben a berlini „Jüdische Presse“ legutóbb érkezett számában állitólag „föltétlenül hiteles forrásból“ nyert értesülés alapján egy hossabb czikket közöl, melynek adatai minden tekintetben megerősitik, hogy az orosz kormány oly rendszabályokat tervez, melyek két milliónál több zsidót fosztanának meg hajlékától és keresetforrásától.

Táviratok.

— A miniszterek Aradon. —

— Külön tudósitónk távirata. —

Herkulesfürdő, *szeptember 16.*

Szapáry Gyula gróf miniszterelnök holnap reggel 8 órakor érkezik meg Aradra Baross Gábor kereskedelmi miniszter, Bacquehem márki osztrák kereskedelmi miniszter és 14 tagból álló kisérettel. A miniszterelnök egész kiséretével egyetemben az állomásról egyenesen a kiállitás megtekintésére indul. A kiállitás megtekintése után fogadja a küldöttségeket és 4 óra 15 perczkor utazik vissza Budapestre.

— Sertésbevitel Szászországba. —

Drezda, szept. 16. (Saját tud. táv.) A belügyi hivatal rendelete értelmében megengedtetik Ausztria-Magyarországból Lipcsébe, ugyanoly föltételek mellett, mint Drezdába, Chemnitzbe és Zittauba.

— Carnot hadiszemlén. —

Páris, szept. 16. (Saj. tud. táv.) Carnot köztársasági elnök elutazik Cambraiba, csütörtökön szemlét tart az északi hadgyakorlaton résztvevő csapatok fölött, aztán visszatér Fontainebleauba.

— Egy anti-boulangista halála. —

Páris, szept. 16. (Saját tud. táv.) Joffrin képviselő, ki annak idején Boulanger ellenjelöltje volt, meghalt.

— Az angol-portugál egyezmény. —

Lisszabon, szept. 16. (Saj. tud. táv.) A cortes elé terjesztett fehérkönyvben közzétett távirat tudatja az angol-portugál egyezségre vonatkozó módositásokat, melyeket Salisbury és a londoni portugál követ e hó 11-én, Dieppeben tartott értekezletükön állapitottak meg.

— Konstantinápolyból —

Konstantinápoly, szept. 16. (Saját tud, táv.) Calice báró, osztrák-magyar nagykövet, három heti szabadságra Bécsbe utazott.

Konstantinápoly, szept. 16. (Saját tud. táv.) Mussza beyt, kit Brusszában elfogtak, már ide hozták.

Naptár.

Szeptember 17. Szerda. Róm. kath. naptár: Lambert. — Protestáns naptár: Lambert. — Görög-orosz naptár (szept. 5.): Zakariás. — A nap kél 5 óra 40 perczkor, nyugszik 6 óra 8 perczkor.

Október 6. A vértanuk szobrának leleplezése.

Időjárás.

Légnyomás: reggel 7 órakor 764.0 mm., délután 2 órakor 764.4 mm. *Hőmérsék:* reggel 7 órakor C° +10.9, délután 2 órakor C° +18.3. *Szél iránya és ereje:* reggel 7 órakor K. 3, délután 2 órakor DK. 6. *Felhőzet:* reggel többnyire borult, délután borult. *Csapadék* az utóbbi 24 órában: 0 mm.

Nyilatkozat.

Tisztelt Szerkesztő Ur!

Ugy hallom, — mert több mint kéthavi távollétem alatt nem volt alkalmam magyar lapokat olvashatni, — ugy hallom, hogy időközben meg lettem támadva, mivel nem feleltem azon — nem tudom ki által irt — levélre, melylyel az aradi kiállitás megnyitására meghivattam. Eddig azt hittem, hogy még senkinek nem adtam okot arra, miszerint engem udvariatlan embernek tartson, de miután ugy látszik, hogy e feltevésben csalódtam, ezennel kijelentem, hogy ama megnyitási ünnepélyre soha senkitől meghivást nem kaptam és igy arra nem is felelhettem.

Budapesten, 1890. szept. 15.

Kiváló tisztelettel:

Falk Miksa.

HIREK.

— Miniszterek Aradon. Mint lapunk tegnapi külön kiadásában már emlitettük, Szapáry Gyula gr. kormányelnök, Baross Gábor és a Bacquehem márki osztrák kereskedelmi miniszter ma szerdán reggel 8 órakor érkeznek Aradra és a vasutról egyenesen a kiállitásra mennek. Onnan visszajövet 12 órakor a küldöttségek fogadtatása lesz a városházán Szapáry Gyula kormányelnök ur által. Két órakor diszebéd a „Fehér Kereszt“-ben, minek végeztével 4 óra 15 perczkor miniszteri vendégeink elutaznak Budapestre.

Azon törvényhatósági bizottsági tag urakat, kik a miniszterelnök urnál tisztelgő küldöttségben résztvenni kivánnak, felkérem, hogy ma déli 12 órakor a városház disztermében megjelenni sziveskedjenek.

Salacz Gyula s. k.
polgármester.

***

Szapáry Gyula grófot és kisérőit: Baross Gábor kereskedelemügyi minisztert es Bacquehem márki osztrák kereskedelemügyi minisztert, a pályaudvaron ünnepélyes fogadtatás várja. A miniszterelnököt Fábián László főispán és Salacz Gyula polgármester fogják fogadni a csatlakozó törvényhatósági bizottsági tagokkal és honorácziorokkal.

A miniszterek kénytelenek voltak megröviditeni aradi időzésöket s 4 óra 15 perczkor délután már elhagyják városunkat.

A miniszterek a vasuti állomásról egyenesen a kiállitásba hajtatnak, hol a kiállitási bizottság élén ifj. Kristyóry János kiállitási elnök fogadja a miniszterelnököt és a két másik minisztert.

A miniszter belépése előtt minden pavillon elzáratik s a közönség csak akkor léphet majd be, ha a miniszter és kisérete már bementek.

A kiállitás megszemlélése délig tart

---

van vagy nyolczvanezer frankra rugott, könnyen meg lehet érteni, hogy háromnégy év leteltével tetemes összeg gyült meg nála, körülbelül háromszázezer frank.

Ezt az összeget, ugy, ahogy szaporodott, lerakta egy régi szekrénybe, a mely egy hosszu és keskeny szobában állott, ahol Courageot leggyakrabban tartózkodott.

A szoba mélyében egy ágy állott, ugyanabban a szobában egy iróasztal.

Itt élt az öreg ur télen-nyáron; itt fogadta ritka látogatóit, itt egyenlitette ki számláit gazdatisztjeivel, a fakereskedőkkel; itt aludt. Maison-Feyne-ban nem volt hiány szobákban; volt vagy tiz az első és ugyanannyi a második emeleten.

Maison-Feyne, igy nevezve első tulajdonosa után, négyszögü, elég uj épület volt.

Courageot a maga részére csak egy kicsiny területet tartott meg, az ebédlőt és az imént leirt szobát. Sohasem tette lábát máshova.

Egyetlen női cselédet tartott: La Touche anyót, egy derék, jó öreg asszonyt, aki imádta Courageot-ot és aki nem volt közlékenyebb gazdájánál.

Ugy, hogy Maison-Feyne-ban néha napok multak anélkül, hogy egy szót váltottak volna egymással.

Szomoruság és elhagyatottság; ez látszott lenni a parancsszó.

Hanem La Touche anyó, keresztnevén Virginie, nem volt képes elvégezni a ház nagyobb és durvább teendőit.

A zöldséges kertet maga Courageot kezelte, ugy, hogy a közönséges zöldségek megtermettek benne.

Virágot hiába keresett volna szemünk.

De mikor nagy mosás volt, Virginienek nem jutott elég ideje ezzel is foglalkozni.

Ugyszintén, mikor télen fát kellett hasogatni.

Ezekhez a durva munkákhoz Courageot egy napszámost és egy mosónőt fogadott.

A napszámos Mire-à-Mort volt, a chantegreleti molnár, akinek a malma nem volt messze Maison-Feyne-től.

A többi durvább munkát nem végezte más, mint Hugue-né, a molnár felesége.

Hugue-né minden két héten jött Maison-Feyne-ba. A mosás három napig tartott. Korán reggel jött és az est beálltával hazament.

Hugue-né, ahogy most husz esztendő után viszontlátjuk, nem mutatott többé semmit abból a vakitó szépségből, amely egykor a tournefeuille-i keresztuti szerencsétlenséget idézte elő.

Nagyon sovány volt, egész arcza tele volt apró ránczokkal. Termete még nem görnyedt meg, haja nem őszült. És két szeme ugy villogott napbarnitott arczában, mint két fényes csillag.

Gyermeke nem volt.

Mire-à-Mort sokkal jobban megöregedett, mint a felesége; mindazonáltal jó erőben és mindig élénk volt. Habár három-négy izben el volt itélve vadorzás miatt, mégis folytatta ezt a mesterséget is holdvilágos éjjeleken.

Természete nem változott meg. Vig, jó fiu lévén, ezek az elitéltetések nem hagytak hátra szivében semmi neheztelést a csőszök ellen.

Fillentő volt és ravasz, de szelid is és nem bántott senkit.

Ezzel folyton nagy barátja maradt a pohárnak, énekelte bordalait és folytatta katonai kommandóit, mikor jól beborozva tért haza a korcsmából.

Egy októberi reggelen Heugue-né kiteritgette a fehérnemüt a ház előtti jegenyefák alatt.

Virginie a konyhában volt elfoglalva. Nyolcz óra lehetett.

Egyszerre Heugue-né a fasor végén egy erős hangot hallott énekelni.

— Lám, — mondja magában, és kezét a szemei felé tartva, hogy jobban lásson — azt mondaná az ember, hogy ez Mire-à-Mort hangja . . . Ez egyik kedvencz dala.

Két férfi jelent meg a tisztáson, az egyik elég kicsiny, a másik nagyon nagy. Maison-Feynenek tartottak.

— Ő az! — mondja Heugue-né — ő az, Jean-Jean, a Courageot csőszével. Fogadok, hogy az a marha megint meghagyta magát csipni vadorzásban. Öregszik az uram, öregszik.

Nem csalódott. A két férfi elhaladt mellette és Heugue-né előtt Mire-à-Mort hunyoritott szemével a feleségének.

Jean-Jean éppen abban a pillanatban csipte meg gallérjánál, amikor elrejteni akarta a megfogott nyulakat.

— Ismét te, — mondá a csősz mérgesen, — mindennap?

— Mit akar Jean-Jean ur? annyi szabad időm van, — felelt Mire-à-Mort félig tréfás, félig pityergős hangon, félig nevetve, félig haragosan, hogy megcsipette magát.

— Nos hát dolgozz, naplopó. A környéken nincs hiány dologban.

— Dolgozni? Gyakrabban? Malmom megadja a mindennapi kenyeremet.

— Nem fogsz többé munkát kapni Maison-Feyne-ban.

— Fát hasogatni? . . . Nem azért tettem, hogy azt a negyven soust nyerjem, menjen.

— Hát miért?

— Hogy szolgálatot tegyek. Nekem elég a malom.

— Egyelőre megkapod még a hat hónapot. Aztán ülhetsz a dutyiban.

— Hat hónapot a dutyiban. Ez sok.

— Ez vár reád.

Beléptek Maison-Feyneba.

— Az ur itthon van . . . ma nem ment el . . . előtte kimagyarázhatod magad . . .

— Szivesen . . . Ő derék ember; nem beszédes, de azért mégis derék ember.

Jean-Jean kopogtatott annak a szobának az ajtaján, ahol az öreg ur tartózkodni szokott.

— En vagyok, Jean-Jean . . .

— Szabad.

(Folytatása következik.)

Déli 12 órakor a miniszterelnök fogadja a tisztelgő küldöttségeket egészen délutáni ½ 2 óráig.

Két órakor délután diszebéd lesz a miniszterelnöknek és társainak tiszteletére a „Fehér Kereszt"-ben.

4 órakor a miniszterek a pályaudvarhoz hajtatnak és külön vonattal elutaznak Budapestre.

A rendet a vasuti állomáson Madarász Antal gáji alkapitány, a kiállításnál Nyáry Béla alkapitány tartja fenn.

A miniszterek számára berendeztek a városházán 13 szobát igen csinosan; a miniszterek elfogadó-szobái délszaki növényekkel izlésesen diszitvék, ami Keller Gyula aradi kertész müve.

Szapáry gróf miniszterelnök elfogadó-szobájává a főispán termét alakitották át, mig Baross Gábor elfogadószobája a 2. emelet déli kisterme lesz.

A délután folyamán el volt terjedve a hir a városban, hogy Baross a népszerü miniszter nem jön, ami nagyon lehangolóan hatott, azonban különkiadásunk felvidámitotta a közönséget, jelentvén, hogy a miniszterelnök mellett őt is tisztelhetjük falaink között osztrák kollegájukkal együtt.

Aradi szinigazgató diszelőadást rendez ma tiszteletökre, de mint fentebb közöltük, azon a miniszterek nem jelenhetnek meg.

— **A mai diszebéd**. Miután a végleges megállapodás szerint a városunkba érkező miniszter urak tiszteletére rendezendő diszebéd délután fél 2 órakor fog a „Fehér Kereszt" nagytermében megtartatni, az ebéden résztvenni óhajtó közönség kényelmére azon intézkedés történt, hogy jegyek ma déli 12 óráig a „Fehér Kereszt" szálloda irodájában válthatók, miért is kéretnek azok, kik jegyeiket még mindez ideig ki nem váltották, azok kiváltása végett sziveskedjenek oda fordulni.

— **Aradmegye állandó választmánya** a szüreti határidők előzetes megállapitása végett ma délelőtt előkészitő ülést fog tartani az alispán hivatalhelyiségében.

— **A tribün és az előjegyzés**. Az október 6-diki ünnepély tribünjének összekötözését már tegnap megkezdték Probsztéknak ugy fogják azt a Szabadság-térre kiszállitani. Jegyekre mától fogva elő lehet jegyeztetni és pedig: A vállalkozó czégnél, továbbá Probszt Károly és társánál, Réthy Lipót és fiánál, Dániel Endrénél, Domonkos-testvéreknél, Vannay Gyula polgármesteri fogalmazónál. A tribün október 2-ára teljesen elkészül. A dalárdisták tribünjének érdekében még nem értekezett a város a Probszt-czéggel. Miután az előjegyzések végett oly tömegesen érkeztek a megkeresések nevezett uraknál, minden helyre csak bizonyos számu előjegyzések lesznek elfogadhatók. A bizottság által tervezett s a szinházépület előtt emelendő tribün félkör alaku lesz, ugy, hogy annak minden helyéről az egész ünnepély lefolyása pompásan látható leend. A jegyek árai, melyek szintén a bizottság által állapittattak meg: az első sorban 3 frt, a második és harmadikban 2 frt, a további sorokban 1 frt 50 kr, 1 frt és végül 50 kr, ugy, hogy a nagy közönség minden része tetszése szerint választhat azokból. Az összes bevétel 10 százaléka a szobor-bizottságé, s hogy ez jelentékeny leend, az eddigi jelentkezésekből már bizton következtethető. Az ezen héten történő előjegyzések alapján már a jövő héten a jegyek is ki fognak adatni, miről az érdeklődő közönséget annak idején külön értesiteni fogjuk.

— **A szüret**. A megyei törvényhatósági bizottság a szüreti határidő tárgyában e hó 18-án tart közgyülést. Az egyes hegyszékek most üléseztek, hogy javaslatukat a közgyüléshez beterjeszszék. Galsán e hó 29-ére, Muszkán október 6-ára véleményezték a szüret kezdetét. A közgyülés határozza el majd érvényesen, hol mikor legyen megtartva a szüret.

— **A városligeti vendéglő bérbeadása.** Az aradi polgári lövészegylet elnöksége a városligeti vendéglő bérbeadása kérdésében, tekintettel a beadott s tárgyalás alá vett utóajánlatokra, azon határozatot hozta, hogy ujabb ajánlati árverést hirdet, miért is felhivja mindazok figyelmét, kik a városligeti vendéglőt bérbe venni óhajtják, hogy irásbeli zárt ajánlataikat a kellő 10% bánompénzzel ellátva, folyó hó 20-ig, azaz szombat este 6 óráig az egyesület fölövészmesteréhez, Mülek Lajos urhoz adják be, mivel a később beadott ajánlatok most már figyelembe vétetni nem fognak s mert ez ujabb ajánlatok felett a haladéktalanul összehivandó választmány végérvényesen fog határozni.

— **Érdekes esküvő** lesz folyó hó 28-án Bécsben a Votiv-templomban: ekkor esküsznek egymásnak örök hüséget Ziegelwagner Leopoldina kisasszony, Zieggelwagner hirneves szobrász szép leánya és Török Béla lippai szolgabiró, t. b. főszolgabiró. A boldog pár az esküvő után nászutra indul.

— **A Szabadság-tér** rendezése és parkirozása tárgyában közöltük már a bizottsági javaslatot, mely szerint a tér a szobor körül hosszu négyszögben (szélességben 40, hosszban 90 méternyire) parkirozandó volna s ez a park lánczkeritéssel láttatnék el. Eszerint a Szabadságtérből a kocsiuton kivül mindkét oldalon még 10—10 méter szélességü parkirozatlan térrészlet maradna. Ez a terv intéző körökben nem talált visszhangra, mert ugy vélekednek, hogy vagy egész muntkát, vagy semmit. Az egész tér parkirozása azonban aligha lesz kivihető.

— **Istentisztelet a zsinagógában.** A tegnapi ünnep alkalmából fényes istentisztelet volt az aradi zsinagógában, melyen a közönség óriási számban vett részt. Kohn Dávid főkántor gyönyörüen énekelte az egyházi énekeket. Rosenberg Sándor förabbi gyöngélkedése folytán nem tartott beszédet, csak rövid imát mondott.

— **Őszszel.** Az ősz megtartotta bevonulását. A naptár szerint hivatalosan még nem vette kezdetét; hogy azonban a nyár tényleg elhagyott, arról beszél a fák hervadt lombja, mely napról napra tarkábbat mutat s erre vallanak a kirakatok, a melyekben Pomona legkésőbbi ajándékai s inycsiklandó vadászzsákmány láthatók. Hazatért mindenki, aki — elvonulva a mindennapi élet mozgalmas világától — hegyek közt és általában a városon tul keresett üdülést a forró nyár szakán. A gyermekek mulatóhelyei, amelyeken zsivaj uralkodott, mindegyre pusztábbak és és némábbak. Egy-egy társaság még — nem hagyva otthon az őszi felöltöket — elnéz a városligetbe, a korzóra, vagy a kiállitásba, de ez már erősen kitartó lélekre vall s a hüvös szél csakhamar födél alá kergeti. Itt van az ősz és mindenki a négy fal közt kárpótolja magát azért, a mit a nyárban elvesztett..

— **Kereskedők és iparosok figyelmébe.** A főkapitány azt tapasztalta, hogy számos kereskedő és iparos nem iratta be tanonczát a tanonczискolába. Ennélfogva felhivást tesz közzé, hogy tanonczát ki-ki beirassa folyó szeptember hó 21-éig, mert ellenkező esetben birságot fog kiszabni. A birságolás első foka 20 frt vagy ennek megfelelő elzárás.

— **A vörheny,** mint jeleztük, fellépett a Gutsjahr-gyár béres-telepén. Egyszerre 4 gyermek esett bele, kik közül az orvosi hivatal hármat azonnal levitetett a megyei közkórházba, nehogy a többi gyermekre is átharapódzék a baj. Két gyermeket a szülők megszöktettek Kurticsra. Az orvosi hivataltól kapott távirati megkeresés folytán a gyerekeket az előljáróság azonnal gondjai alá vette és külön ápoltatja. A főorvos ez intézkedése, ugy látszik, a telepen megszüntette a járványt mert azóta ott nem fordult elő vörhenybetegülési eset.

— **A király és a csabai plébános.** A király Nagyváradon léte alkalmából Békésmegye küldöttsége is tisztelgett a többi törvényhatóságokkal és a király többeket kitüntett megszólitással. Péky Antal csabai plébánostól azt kérdezte a király, hogy: „Csaba tótajku lakossága magyarosodik-e?" mire Péky azt felelte ő felségének, hogy igenis, „annak rendje és módja szerint." A király mosolylyal fogadta a plébános eme kijelentését.

— **Nix dájcs!** Egy derék magyar ember esetéről kell megemlékeznünk. Sokszor olvasható a lapok hasábjain, hogy ez és ez a magyar alattvaló bécsi lakos osztrákká lett. Nos, most egy ellenkező esetet regisztrálhatunk. Ungár Odön aradi illetőségü kereskedő már 17 év óta lakik Bécsben s most, hogy ott is kiütött a népszámlálás, fel akarják őt venni az osztrákok közé. Ungár ezt nem akarja, mert testestől-lelkestől magyar s a magyarok számát szeretné szaporitani és továbbra is magyar maradni. Leküldte okmányait Arad város polgármesteréhez, hogy törvényes formákba öntse az ő magyarságát, nehogy osztráknak számitsák. Ungár okmányainál az is nevezetes még, hogy azokat a lutri-király, Farkas Menyhért állitotta ki 1870-ben, mikor is Farkas Aradváros aljegyzője volt.

— **Elveszett 100 frt.** Szabó Lajos, Karácsonyi füszerkereskedő inasa, tegnap délután 100 frtot vitt a postára. A pénz egy piros bélésü, fekete pénztárczába volt betéve s azt a fiu tárczástól együtt elveszitette. A becsületes megtaláló 10 frt jutalomban részesül, ha a pénzt a rendőrségre viszi.

— **Köszönetnyilvánitás.** Tanfi Károly mezőhegyesi m. kir. áll. gyógyszerész a helybeli Lyczeum természetrajzi szertára számára a hazánkban nagy ritkán s csak is Erdélyben előforduló Lichen pulmonaria nevü zuzmóból egy gyönyörü példányt volt szives ajándékozni, melyért ezuttal is fogadja a nemes tanügy-barát az igazgatóság hálás köszönetét.

— **Tehenek vizsgálata.** A város marhái közt uralgó száj- és körömfájási betegség folytán a kapitányi hivatal szorgosan átvizsgáltat minden tehenet, mely a város területén, nehogy található, beteg marha teje kerüljön a piaczra.

— **Az első Kossuth asztaltársaság** Lajos napja alkalmából gyüjtő perselyéből a városi szegények házában elhelyezett egyének közt tiz o. é. frtot osztott ki. Fogadják e helyen is a szegények hálás köszönetét.

— **Megszökött feleség.** Kelemen András uram Nagylakon azt vette észre, hogy a felesége bucsut vett a kapufélfától s neki azt se mondta, hogy befellegzett. Az még nem bizonyos, hogy a „Szökés párosan" czimü Konti-féle dallamot fujja az asszony. Kelemen uram azonban szereti az asszonyt, bár annak kissé hibás a foga és nagyon ki van fejlödve a nyelve; igy hát szuronyos csendőrökkel keresteti, hogy vissza vigyék hozzá.

— **Találtak** egy szép csikót bitangságban. Igazolt tulajdonosa a rendőrségnél veheti át.

— **Betörés.** Bezinár Mojsza zarándi lakos házába betörtek és elloptak onnan egy sereg ruhanemüt. A csendőrség nyomoz.

— **A király parancsa** A király tudvalevőleg gyakran igen sebesen szokott beszélni, Egy izben megjelenik termének ajtajában s kiszól az adjutánsához: Staatsrath Braun; (Braun államtanácsost kiváta.) Az ő sebességével azonban ez körülbelül igy hangzott: Stabraun. Az adjutáns nem értette, de kérdezni a legfőbb urtól nem etiett, különben is ő neki nem az a dolga, hogy a dolgot megértse, hanem csak hogy tovább adja a szolgálattevő kamarásnak: — Trabraun! Gleich, in diesem Moment! A kamarás rohan és egy alantasabb udvari tiszttel tudatja, hogy ő felsége mit kiván. — Trábra. Az udvarri tiszt lihegve fut, mig ismét egy közeget talál, — Rábra! Senki sem tudja már ekkor, mi ez, zavartan lótnak-futnak, egyik a másiktól kérdezni, mi lehet. Föl és lefelé jár szájról szájra a találgatás, mig végre az az istállómester rábukkan. — Hát persze! Ez a Rába. (Igy hiják az egyik ment, amelyik a kis-béri ménesből került a királyi istállóba.) A Rábát óhajtja ő felsége. S megy megint fölfelé a nagyobbnál nagyobb udvari emberek füle, szája utján az üzenet, hogy „készen van." Ő felsége türelmetlenül szól ki ismét: — Hát mi van vele? — Készen van — feleli az adjutáni, ki csak ennyit tud az egészből. — Hát hol van? nem értem. Rohan ismét az adjutáns s kérdi a közegektől: hogy „hol van" s ugyanazon retortán jön a válasz; adjutáns jlenti legott a királynak: — Az udvaron van. — Az udvaron? — csodálkozik ő felsége. — Hát mit csinál ott? — Föl van nyergelve. — Kicsoda? kérdi a fölség meglepetve. — Ő — feleli az adjutáns találomra, mert még most sem tudja, miről van szó. — Mit beszél ön itt nekem össze-vissza? Braun állani tanácsos fölnyergelve! Ki hallott ilyet! Szaladjon le hamar és hozzon nekem kimerit jelentést e bolondságról. A kimeritő jelents megtörtént s Ő Felsége jóizüen mosolygot rajta, valamint az egész udvar, kivévén talán magát Braun államtanácsos urat, aki gen komoly ember arra, hogy ilyen tréfákat csináljanak vele, a ki azonban mégsem oyan mérges ember, mint Toldy Miklós uram volt a II. Lajos udvarában, hogy a héttollu buzogányával fenyegette meg a király udvari gyerekeit.

— **Söprü és lant.** A „brav' général" volt táborának egyik legérdesebb alakja — mint Párisból irják — Clovis Hugues, ki nem mindennapi élettörténettel dicsekedhetik. Először egy papnöveldébe adták, tanitották s ott nagyon szigoruan tartották — ami Hugues-nel nem igen tetszett. Elhatározta, hogy megzökik — és ugy tett, a miként beszéle" — faképnél hagyta a seminariumot, rongyos ruhában, üres zsebbel jutott el Marsöillebe. Ott sokáig keresett állást, de nem talált. Végre egy „kts hirdetés"-ben olvasa, hogy: „Egy szerkesztőség tisztogatására szolga keresetik. Bövebbet . . stl." Hugues rögtön beállt és söpört szorgamasan. Egyik nap a szerkesztő egy hangzatos költeményt talál asztalán, névaláirás nélkül. Nyomdába adta, másnap megjelent a vers a lapban és — „tout Marseille" tapsolt neki. Másnap ismétlédött az eset. Igy történt egy hétig — mindig nagyobb hatással s a szerző nevét nem tudta a közönség. Végre Hugues sem állhatta tovább, megmondta a szerkesztőnek, hogy ő irja azokat a verseket. A szerkesztő megölelte s munkatársává tette a sepregető poétát.

— **Rövid hirek.** Pozsonyban az igazságügyi miniszter törvényszéki palotát épittet s e végből megvette a Tedesco féle alapitványi házat 20,000 frton. — Az erdély-romániai határvizsgáló bizottság Brassómegyében, a főispán és az alispán vezetése mellett, sok viszontagság után eljutott Predeálig; a hegyek hóval vannak boritva. — Lóverseny lesz október 12-én Nagy-Becskereken; a torontálmegyei gazdasági egylet rendezi négy futammal. — Nagy-Szebenben az állami főgimnáziumban 36 tanuló közül 8 nem tanul görögül, a kegyesrendiek váczi gimnáziumában csak kettő; a cisztercziek pécsi gimnáziumában valamennyi növendék tanul görögül. — Gödöllőn azadóhivatalnál nagyobb mérvü szabálytalanság derült ki s Szabó Miklós és Berzeviczy adótiszteket fölfüggesztették állásuktól.

—X— Az „Entreprise des pompes funèbres" *első temetés-rendező intézet Aradon* tudatja Funó Jakabnak 1890 évi szeptember hó 16-án, életének 46. évében bekövetkezett halálát. Hült tetemei szeptember hó 7-én, délután 5 órakor fognak a Kossuth-uteczából a helybeli közsirkertben örök nyugalomra helyeztetni. — Csitre Gavrilla meghalt 1890 szeptember 16-án 40 éves korában. Temetése f. é. szeptember 17-én fél 5 órakor fog végbemenni.

Szinház.

— **„Az örök törvény"**, Csiky Gergely e nagyhatásu és költői szépségekben oly gazdag drámája, tegnap este szépszámu közönség előtt, de igen vegyes hatással került szinre. A dráma szigoru szerkezete az egyes szereplőknél nem talált arra az egyöntetü, következetes keresztülvitelre, aminőt az állandó hatásra nézve megkövetel. Igy aztán — bár voltak az estnek hatásos jelenései is — a dráma ere nem lüktetett állandóan, s olykor nagyon is bágyadt volt verése, szinte teljesen kimaradt. Orláthyt Szakács Andor nagy becsvágygyal és értékes hatással játszta, s ha a nagyobb jelenetek egymásutánjában olykor egy kis lanyhulást árul el, szivesen mondjuk megérdemeltnek a közönség sürü, erös tapsait, mivel többizben elhalmozta e folyton izmosodó fiatal tehetség játékát. Az Angyal Ilus Sylviájáról tavaly részletesen elmondtuk véleményünket, és ahhoz, — hogy e magától játszó szép szerepben többször eltalálja a hangot a szivekhez és hogy különben egyhangu, édeskés, — nincs ma se mit hozzátennünk. Follinuszné (Bella) tegnap egyikét aratta legszebb sikereinek e teljesen tehetségéhez vágó szerepben, kitünő pártnert birva a Bács (Marczel) ismert karakterisztikus alakitásában. Szilágyi Vilmos (Alberti) helyes érzékével megtalálta igazi szerepkörét, melyben szép sikerekhez juthat. Száraz, ellenszenves volt, amilyennek lennie kellett; csupán fiatalos maszkját kifogásoljuk. Péchi Kálmán (Endre) nem egykönnyen tud — ugy látszik — felmelegedni. Ez a rokonszenves szerep tőle nem gyujtott ugy, mint várni lehetett volna. Hangja meglehetősen cseng, alakja csinos, de e külsőségek mellett még nem tudja teljesen uralni szerepét. Mi sem természetesebb, mint hogy ez csupán rövid szinészkedésének a hiánya, mert tehetségét kétségen felülinek látjuk, de időnek előtte le kell szoknia: a külsőségekkel forszirozni a hatást, mert csupán az ellenkezőt éri el vele, éppen ugy mint tegnap a második felvonásban a Sylviával való jelenetben, midőn az igaz megindulás hangja nélkül emelgette zsebkendőjét szemeihez. Szepessi a kedélyes zsémbel, majd mélyen érző szivvel odamondogató Szentgróthyt nagyon komornak s kevés kedélyünek mutatta. Kövessi (Mányi) kabinetalak, és ellenállhatlanul nevettet, Bácsné (Anna) és Havas Aranka (Judith) Körmendivel (Gyapoli) együtt közrejátszanak az összhatásnak. Rózsa originális nagybácsi, mig Tapolczai (Egyed) szintén az, de valahogy — nagyon is sokat akar adni a jellemzetesből, és igy amit mond és tesz, csakis a szerep kifolyásának látszik, amihez kevés köze van az életigazságnak. Jól megirott szerepekért is sokat kell tanulni, nehogy csakis szerepeknek látszassanak.

Közgazdaság.

Meghivás.

Az aradi kereskedelmi és iparkamara szeptember hó 22-én azaz hétfőn délután 5 órakor saját helyiségében teljes ülést tart, melyre a t. kamarai tag urak ezennel meghivatnak.

A napirendre kitüzve vannak:

1. Elnöki jelentés a nyári szünet alatt elintézett érdemleges ügyekről.

2. A nagyméltóságu kereskedelemügyi m. kir. miniszterium leirata, melylyel véleményezés végett leküldi Makó város képviselőtestületének folyamodványát a mindennapi (élelmi) piaczokon iparkészitmények árusitásának engedélyezése iránt.

3. Ugyanannak rendelete a budapesti böripari kiállitás tárgyában.

4. A nagyméltóságu m. kir. pénzügyminiszteriumnak leirata válaszul a kamara felterjesztésére uj ezüst váltópénznek forgalomba hozatala és az átlyukasztott vagy másként megcsonkitott ezüst váltópénznek visszaváltása tárgyában.

5. Az aradi kir. törvényszék elnökének megkeresése két kereskedelmi ülnök választása iránt.

6. A jövő évi kamarai költségelőirányzat megállapitása.

7. Több aradi kereskedő folyamodványa a gyorsáru-gyüjtési forgalom akadályainak elháritása érdekében.

8. Az „Oestereichisch-Ungarischer Export-Verein" körlevele a valutakérdés szabályozása tárgyában mielőbb egy enquete összehivását kérő felterjesztésének pártolása irán.

9. Adler Henrik brixeni lakos javaslata a távirdai tarifa módositására nézve.

10. Elnöki előterjesztés a kerületbeli ipartanácsokba tagok kijelölése iránt.

Aradon, 1890 évi szept. 16.

A kamarai elnökség.

— **Zónajegyek általános elárusitása.** Már nehány hó előtt a magyar királyi államvasutak igazgatósága részéről az utazó közönség kényelme érdekében, oly berendezés létesittetett, hogy a zónajegyek nemcsak a fővárosban, továbbá Bécsben és a jelentékenyebb vidéki városokban fennálló városi menetjegyirodákban, hanem minden nagyobb m. királyi posta- és távirdahivatalnál és m. királyi dohánytözsdékben, nemkülönben a nevezetesebb szállodákban is kaphatók legyenek. Ezen menetjegyek előre váltása az utazó közönségre nézve azon nagy kényelemmel jár, hogy azáltal az utazás bármikor megkezdhető és azok lebélyegzése a személypénztárak részéről az utazás megkezdésekor nem szükséges.

Ezen menetjegyek csupán a váróteremekbe, vagy a pályaudvarba való belépésnél a pénztárnoknak, utazásközben pedig a kalauzoknak elömutatandók, mely utóbbiak a menetjegyeken előnyomatott nap- és hó-számokat átcsipik. Ezzel elesik ezen menetjegyek használatánál az anynyira kellemetlen várakozás a nagyobb állomások személypénztárainál, hol a vonatok indulása előtt csaknem mindig nagy tolongás uralkodik.

Minthogy pedig az emlitett elárusitóhelyeken a menetjegyek tetszés szerinti mennyiségben és a visszautazáshoz is válthatók, ezen jegyek különösen arra is alkalmasak, hogy rokonok, üzleti összeköttetésben álló, vagy egyéb személyek részére, kiknek látogatása, vagy eljövetele kivánatos — előre megküldessenek.

Végül felemlittetik, hogy ily jegyek a kassa-oderbergi és az arad-temesvári vasut állomásaira, illetve állomásairól szólólag is válthatók, mely esetekben a menetdijak az össztávolság után ugy számittatnak, mintha mindkét vonalrész egy és ugyanazon vasuthoz tartoznék, minélfogva a m. kir. államvasutak és a fentemlitett két vasut állomásai közti utazásoknál is maximumként csak a XIV. vonalszakasz menetdija fizetendő.

Ezen alkalommal az utazó közönség azonban arra is figyelmeztetik, hogy ellenőrzési szempontból ugy az előre váltott szomszédos forgalmu menetjegyek, mint a pályaudvar belépti-jegyek a nagyobb állomásokon a váróteremeknél, vagy azok kijáratánál alkalmazott portások vagy egyéb vasuti közegeknél, kisebb állomásokon pedig a személypénztáraknál lebélyegeztetendők, mert a szomszédos menetjegyekkel utazók nagy tömegénél és ezen utazások rövid időtartamánál fogva a szomszédos forgalmu menetjegyeknek utazásközben való átlyukasztása az egyéb teendők által is igénybe vett vonatkisérő személyzet által gyakran lehetetlennek bizonyult.

A szomszédos forgalmu menetjegyeknek a visszautazáshoz való használhatása és azoknak fentemlitett elárusitó helyeken és a vasuti pénztáraknál tetszés szerinti mennyiségben való előzetes megváltása azonban továbbra is fenmarad. Budapest, 1890. augusztus 28. Az igazgatóság.

Vegyes közlemények.

— **Nyugot-magyar-osztrák vasuti kötelék** V. pótlék életbeléptetése az I. dijszabási füzethez. Folyó évi november hó 1-én a nyugot-magyar-osztrák vasuti kötelék I. dijszabási füzetéhez az V. pótlék lép életbe, mely által az Ostfi-Asszonyfa-Sárvár-Báté és Kaposvár állomásokra vonatkozó összes dijtételek módosittatnak. A dijszabási pótlék a köteléki igazgatóságoknál megszerezhető. Budapest, 1890. szeptember 7. A magyar kir. államvasutak igazgatósága, egyszersmind a többi részes vasutak nevében is.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és érték-tőzsdén.

Budapest, 1890 szeptember 16.

Magyar aranyjáradék 4%	100.50
„ papirjáradék 5%	99.30
„ vasuti kölcsön	—.—
„ keleti vasuti államkötvény, I. kibocs.	—.—
„ „ „ „ II. „	—.—
„ „ „ „ III. „	110.50
„ földtehermentesitési kötvény	—.—
„ „ záradékkal	—.—
Temes-bánsági földtehermentesitési kötvény	—.—
„ „ földtehermentesitési kötv. záradékkal	—.—
Erdélyi földtehermentesitési kötvény	—.—
Horvát-szlavon földtehermentesitési kötvény	104.—
Magyar szülödézsmaváltsági kötvény	—.—
„ nyereménysorsjegy-kölcsön	137.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	127.50
Osztrák járadék papirban	88.—
„ „ ezüstben	88.75
„ „ aranyban	107.50
1860-iki államsorsjegyek	138.50
Osztrák-magyar bankrészvény	972.—
Magyar hitelbank-részvény	353.—
Osztrák hitelintézet-részvény	308.40
Ezüst	—.—
Cs. és kir. arany	5.35
20 frankos arany (Napoleond'or)	8.90
Német birodalmi márka	50.05
London	112.—
20 márkás arany	—.—

Aradvárosi szinház.

Első bérlet 17. sz. — Első bérlet 17. sz.

Szerdán, 1890 szeptember 17-én:

Utolsó szerelem.

Történeti eredeti vigjáték 4 felvonásban.

Irta: Dóczy Lajos.

SZEMÉLYEK:

Lajos, magyar király	Szakács Andor.
Erzsébet, neje	Follinuszné.
Drugeth Mária	Arányi Bella.
Bubek, nádor	Rózsa Dezső.
Laczfi Apor István, erdélyi vajda	Péchi Kálmán.
Lőfő, fegyverhordozója	Tapolczai Dezső.
Duczi, Mária apródja	Tárnoki Gizella.
Tóth Lőrincz, Simon mester, Szerdai — magyar urak	Szepesi Gusztáv, Palotai Antal, Kerekes Mihály.
Barbo Pantaleone, velenczei követ	Körmendi János.
Carrara Ferencz, Páduai fejedelme	Bács Károly.
Cecco, fia	Somló Sándor.
Catherine, leánya	Angyal Ilus.
Anselma, ennek szobaleánya	Havas Aranka.
Contarini, velenczei dógé	Czakó Vilmos.
Ajtónálló	Temesvári Zolt.
Magyar tiszt	Szabó Károly.
Olasz tiszt	Kassay Győző.
Giulio	Szabó József.
Olasz katona	Takács József.

Udvari nép, velenczei nép. Alabárdosok, katonák.

Kezdete 7 és fél órakor.

Bérlethirdetés. A téli szini évad szeptember 27-én veszi kezdetét 160 előadásra terjedő évadbérlettel, melyre az aláirások iránt intézkedni lehet naponként d. e. 10 órától 12-ig és d. u. 3 órától 5-ig a szinházi irodában.

A mult évben bérelt helyek n. é. tulajdonosai részére a jog szeptember 21-ig tartatik fönn.

A n. é. közönség figyelmébe ajánlva

kiváló tisztelettel

Aradi Gerő,

a városi szinház igazgatója.

Felelős szerkesztő: **Vásárhelyi Béla.**

Makkoltatás.

Aradmegyébe kebelezett és az arad-halmágyi országut mentén Gurahonczi vasuti állomáshoz közvetlenül fekvő Gurahoncz, Honczisor, Szaturó és Zöldesi uradalmakhoz tartazó és körülbelül 20 000 holdnyi területet magukban foglaló elegendő vizzel ellátott erdőségekben **az idei**

tölgy- és bükkmakktermés

külön-külön uradalmak szerint avagy együttesen is

bérbeadandó.

Bővebb felvilágositást nyujtanak irásban vagy szóval az illető uradalmi kezelő tisztek.

650—1—2

10945 | 1890. sz. 647—2—2

Birtokeladási árverési hirdetmény.

Alólirott kir. jószágigazgatóság részéről közhirré tétetik, hogy a törvényhozás engedélye alapján az alább egyenkint megnevezett földek és épületek örök áron leendő eladása végett az alább kitüzött helyen és időben irásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános árverés fog tartatni.

Bánompénzül a kitett becsérték 10 százaléka teendő le a szóbeli és irásbeli zárt ajánlatnál — mely utóbbi szabályosan szerkesztendő s 50 kros bélyeggel ellátva az árverés megkezdéseig az árverező bizottsághoz benyujtandó és kijelentendő, hogy versenyző az eladási árverési általános s részletes feltételeket — melyeket különben is aláirni köteles, — ismeri és azoknbk magát feltétlenül aláveti.

Az árverési feltételek a kir. jószágigazgatóságnál és a kerületi ispánságoknál megtekinthetők.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el még az esetben sem, ha azok egy ujabbi árverés esetére kötelezőleg fentartatnak is.

Az eladások a következő helyeken és időben fognak megtartatni.

I. Aradon a m. kir. jószágigazgatóságnál [Pénzügyi épület] 1890. évi október hó 13-án d. e. 9 órakor.

Mezőkovácsházi volt lelkészi föld 15 hold, 522 □-öl 4683 frt 34 kr. M.-Pécskai emeletes nagyvendéglő 601 □-öl 18000 frt, M.-Csanádi marosi révkorcsma 357 □-öl 647 frt 21 kr. Pitvarosi korcsma és tartozékai 1253 □-öl 5091 frt 60 kr. Nagymajláthi korcsma és tartozékai 1100 □-öl 2551 frt 60 kr. Magyar-Pécskai szilváskert 5 kold 468 □-öl 950 frt. M.-Pécskai marosparti hely, mészégető 1630 □-öl 1964 frt. M.-Csanádi káposztás föld 42 hold 1038 □-öl 13605 frt. M.-Csanádi Mamota és Szina sziget 74 hold 1478 □-öl 35139 frt 40 kr. M.-Csanádi kenderföld 254 négyszögöl 86 frt. Battonyai vásárjog 14628 frt. Nagylaki vásárjog 13208 frt. Szabadhelyi korcsma és tartozékai 800 négyszögöl 3640 frt. Mikalakai korcsma és tartozékai 1207 négyszögöi 3850 frt. Uj-Szent-Annai korcsma és tartozékai 984 négyszögöl 8050 frt. Zimándközi korcsma és tartozékai 900 négyszögöl 3440 frt. Zimándujfalui korcsma és tartozékai 900 négyszögöl 2430 frt. Kovaszinczi-panóti korcsma és tartozékai 1 hold 274 négyszögöl 1950 frt. Zimándközi czinege féle kavicsbánya 1 h. 1455 négyszögöl 420 frt kikiáltási árral.

II. Lippán a kinost. urad. ispánságnál 1890. évi október hó 14-én d. e. 9 órakor.

Zábrányi egy házhely 400 négyszögöl 126 frt. Lippai kivágási föld D. 1 hold 105 frt. Lippai kivágási föld A. c. 1 hold 658 négyszögöl 99 frt 20 kr. Lippai serbánsi gyümölcsös B. e. 1070 négyszögöl 10 frt. Lippai serbánsi gyümölcsös B. f. 414 négyszögöl 16 frt. Lippai kivágás czárina 1 hold 535 négyszögöl 88 frt 20 kr. Dorgosi volt korcsma föld 19 hold 570 frt. Labasinczi gyalu dragoi föld 14 h. 1200 négyszögöl 978 frt 60 kr. Labasinczi 316 sz. üres házhely 100 frt. Labasinczi izvor föld 800 négyszögöl 31 frt 20 kr. Labasinczi la mortarecz volt terményföld 5 hold 800 frt. Labasinczi ungye kamenicz szántó rét 70 hold 46 négyszögöl 5110 frt 20 kr. Lippai h, kivágás 1 hold 758 négyszögöl 465 frt 80 kr. Lippai régi raktár nevü föld 1 hold 1070 négyszögöl 368 frt. 80 kr. Lippai hodaja lui Gyorgye Szirbu 1 hold 1250 négyszögöl 652 frt. Lippai gyungyuk kaszálló h. 2 h. 1410 négyszögöl 1105 frt 20 kr. Lippai basa kut 3 hold 1188 négyszögöl 407 frt 20 kr. Lippai ko aszta pagánicza 3 hold 1234 négyszögöl 498 frt 20 kr, Lippai mészárszéket U. 55 hold 1375 négyszögöl 3753 frt 80 kr. Sistaroveczi majorföld 59 hold 180 négyszögöl 1184 frt 60 kr. Sistaroveczi irtásföld la ovesz kremenistye 664 hold 36174 frt 80 kr. Traunaui majorföld 458 hold 1472 négyszögöl 121488 frt 80 kr. Radnai vásárjog 4108 frt. Radnai nagyvendéglő 1350 négyszögöl 7200 frt. Alliósi volt ügyészi föld 4 hold 920 négyszögöl 1025 frt 60 kr. Alliósi volt ügyészi terményföld 11 hold 500 négyszögöl 2535 frt 80 kr. Alliósi B. e. kaszálló 19 hold 753 négyszögöl 2920 frt 40 kr. Alliósi majorföld 125 h. 23859 frt 60 kr. Alliósi majorföld 200 hold 46348 frt 90 kr. Alliósi nagy majorföld 647 hold 150492 frt 20 kr. kikiáltási árral.

III. Valyemárén a kincstári uradalmi ispánságnál 1890 október hó 15-én délelőtt 9 órakor.

Szelcsovai 1 szerződéses házhely 1 h. 60 frt, Bulzai 1 szerződéses házhely 20 frt, Berzovai kalácsa la ungy 2 h. 100 négyszögöl 175 frt 31 kr, Berzovai kalácsa nádas 2 h. 780 négyszögöl 186 frt 56 kr, Lalasinczi korcsma és tartozékai 670 frt, Kapruczai volt erdészi kaszálló 19 h. 1048 négyszögöl 2382 frt 20 kr, Osztrovi szilvás 10 h. 1182 frt 80 kr, Pernyesti pagyina 800 négyszögöl 68 frt, Tótváradi vásárjog 533 frt 20 kr, Tótváradi korcsma épület 600 frt govosdiai korcsma épület 400 frt kiáltási árral.

IV. Vajda-Hunyadon a kincstári uradalmi ispánságnál 1890 október hó 16-án délelőtt 9 órakor.

Felső szilvási föld 676 négyszögöl 60 frt, hátszegi 15 sz. beltelek 1200 négyssögöl 300 frt, kajánelli korcsma és tartozékai 3 h. 948 négyszögöl 1200 frt, grossi kenderáztató tó 114 frt, bunyillai gyálu bunyilla föld 2 h. 1065 négyszögöl 172 frt, gavozsdiai házhely 40 frt, grossi livádiai orvosi lak 6 h. 428 négyszögöl 1256 frt. Hátszegi Bajesz S.-féle ingatlan 5 h, 265 négyszögöl 320 frt. Leleszi Rumunyásza föld 448 frt. Runki »Magura« föld 126 frt. Runki volt erdőcsőszi kert 84 négyszögöl 24 frt. Runki egy kert 60 frt 80 kr. Runki egy üres házhely 1 h. 117 négyszögöl 28 frt. Runki guratopliczi pe jere föld 250 négyszögöl 41 frt. Topliczai egy kert 253 négyszögöl 140 frt. Topliczai volt orvosi kert és lakás 518 frt. Vulcsesdi kárpenyi korcsma és beltelek 1 h. 1540 négyszögöl 1300 frt, Zalasdi kaszenási korcsma és beltelek 2 h. 676 négyszögöl 600 frt. Zalasdi korcsma és belsőség 1360 négyszögöl 1200 frt. Hátszegi korcsma és belsőség 534 négyszögöl 7000 frt. Gavozsdiai korcsma és belsőség 300 frt kikiáltási árral.

V. Déván a magy. kir. adóhivatalnál 1890. évi október hó 17-én d. e. 9 órakor.

Vályea-Brádi korcsma és beltelek 932 négyszögöl 405 frt 84 kr. Dévai vámi malom 728 négyszögöl és dévai czigánymalom 147 négyszögöl összesen 40,000 frt. Dévai sörház épület 1 h. 1002 négyszögöl 2000 forint. Dévai Csyky-féle ház 378 négyszögöl 12000 frt. Dévai volt ügyvédi lak 1547 négyszögöl 2300 frt. Szántóhalmi korcsma és beltelek 300 négyszögöl 800 frt. Szt-Andrási korcsma és beltelek 1150 négyszögöl 1000 frt kikiáltási árral és a dévai kisebb szöllők.

Aradon, 1890. szeptember hó 6-án.

M. kir. államjószágigazgatóság.

Szőnyegek.

Paplanok.

!Október 6-iki ünnepèlyre!

az összes ágyberendezést

az érkező vendégek számára elvállaltam, ha a nagyérdemü közönségnek ily czélra szükséges lesz, méltóztassék mielőbb értesiteni

az ágynemü üzletet:

Ürményi Tóbiás Arad,

Andrássy-tér 25. szám.

651—1—2

Madratzok.

Pokróczok.

683 | 1890. 643—3—3

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a város tulajdonához tartozó Dezső utcza 13a sz. 1175 négyszöl területü üres teleknek eladása iránt folyó év **szeptember 29-én** d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási ár négyszögölenkint 3 frt összesen 3525 forint.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10 százaléka készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésben részt lehet venni szóbeli és irásbeli ajánlatokkal.

Az irásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyujtandók ke, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és olfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzöleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1890. évi szeptember hó 9-én tartott üléséből.

Kiadta:

Kádas Kálmán, aljegyző.

10135 | 1890. k. h. sz. 649—1—3

Hirdetmény.

A baromfi-piacz a szabadságtéren helyszüke miatt a Tökölytérre helyeztetvén át.

Miről a város közönsége ez uton értesittetik.

Aradon, 1890. szept. 15-én.

SARLOT,
főkapitány.

14650/1890. sz. 625—9—*

Hirdetmény.

A nagyméltóságu magy. kir. belügyminiszteriumnak az 1891. évi január hó 1-én országszerte megejtendő népszámlálással kapcsolatos 54532/890. sz. leirata nyomán elrendeltetik, hogy a minden egyes önállóan számozott háznál levő és emberi lakásul használt, külön fedél alatt levő melléképületek a rendőrség és adóügyi osztály negyedmesterei által összeirattassanak és feltünő helyen fekete festékkel, alszámokkal láttassanak el

Erről Arad sz. k. város közönsége azon felhivással értesittetik, miszerint házösszeirási alszámoknak a ház falára festését ne csak türje, de azt a népszámlálás teljes befejezéséig az eső által való lemosás vagy bárki által szándékolt megsemmisittetéstől is a népszámlálás sikere érdekében óvja.

Arad, 1890. augusztus 30-án.

A városi tanács.

---

677 | 1890. gazd. szám. 641—3—3

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a gáji alkapitányi telek mellett levő jelenleg Menezághy Jánosné által haszonbérben birt kertnek f. é. november hó 1-től 3 évre leendő bérbeadása iránt folyó év **szeptember hó 22-én** d. e. 10 órakar árverést tart.

Kikiáltási ár egy évre 20 frt.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10 alaákzzés készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésben részt lehet venni szóbeli és irásbeli ajánlatokkal.

Az irásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyujtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir város gazdasági székének 1890 évi szeptember hó 9-én tartott üléséből.

Kiadta:

Kádas Kálmán, aljegyző.

---

676 | 1890. gazd. sz. 640—3—3

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a bér- és szinház épület I. emeletén az északkeleti sarokban levő 3-ik sz. jelenleg Mayer Gyula által bérben birt, ugy a bér- és szinház-épület északi oldalán a II. emeleten levő jelenleg Ruzsics Károly által bérben birt lakásnak 1890. évi november 1-től bérbeadása iránt folyó év **szeptember hó 22-én d. e. 10 órakor** árverést tart.

Kikiáltási ár az I. emeleti lakásra nézve egy évre 400 frt. a II. emeleti lakásra nézve pedig egy évre 250 frt.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10 százaléka készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésben részt lehet venni szóbeli és irásbeli ajánlatokkal.

Az irásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyujtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1890. évi szeptemb. hó 9-én tartott üléséből.

Kiadta:

Kádas Kálmán,
aljegyző.

10211 | 1890. sz. 648—1—3

Hirdetmény.

A birkás dülőbeli legelőn levő csordában Pósta Mitrunak 3 drb tehenén a száj és körömfájás állatorvotilag megállapittatván, az egész csorda állománya betegség fertőzésről gyanusnak tekintetik és annak a tulajdonosok házánál való istálózása elrendeltetik és a beteg marháktól származó tej felhasználása, vagy forgalomra hozatala eltiltatik.

Hogy a még egészséges marhák tulajdonosai a tej megsemmisitése által bekövetkező kártól megóvassanak intézkedtem, hogy a városi állatorvosok a a fejős teheneket egészségi szempontból mind megvizsgálják és a teljesen egészségesnek talált tehenek tejének eladására igazolványt állitsanak ki 8 napi érvénnyel, melynek elteltével a tehenek ujabb vizsgálat alá veendők és ujabb igazolvány állitandó ki.

Ily igazolási jegyet felmutatni kötelesek: a belváros, sarkad, pernyáva, ségа külvárosok; a ménesvölgy, pova, gábor és szeregyház dülőbeli tanyákról behozott tejelárusitói.

A lakosság felhivatik, hogy szarvasmarháján, vagy más állatain észlelt száj és körémfájás, vagy bármely belső betegülési esetet a kapitányi hivatalnál azonnal bejelentsenek.

A fentebb jelzett külvárosokban és külhatárbeli tanyákon lakók marhaleveleiket a hatósághoz megőrzés végett beadni kötelesek.

Mészárosok, marhakereskedők a jelzett területeken a marhák istálóiba való bemeneteltől eltiltatnak.

Arad, 1890. szeptember 15-én.

Sarlot,
főkapitány.

I5258 | 1890. 638—3—3

Hirdetés.

A nagymélt. kereskedelemügyi m. kir. miniszterium 48297 | III.—1890. sz. a. kelt rendelete nyomán ezennel közhirré tétetik, hogy a jelző-haranggal ellátott vasuti sorompóknál, nemkölömben a helyi érdekü és mellékvasutakon „vigyázz ha jön a vonat“ szövegü intő táblákkal ellátott vasuti utátjáróknál a biztonság érdekében a közönség részéről követendő eljárást szabályozó szabályrendeletet adta ki.

Szabályrendelet.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszternek a jelzőharanggal ellátott vonósoromyóknál, valamint helyiérdekü és mellékvasutakon a „Vigyázz, ha jön a vonat“ szövegü intőtáblákkal ellátott vasuti utátjáróknál a közönség részéről követendő eljárás kibocsátott rendelete.

1. §.

Jelzőharanggal ellátott vasuti vámsorompóknál, a jelzőharang megszólamlásakor a sorompók előtt kell megállani, a sorompókon belül levőknek pedig a pályatestet mielőbb el kell hagyniok.

2. §.

„Vigyázz, ha jön a vonat“ szövegü intőtáblákkal ellátott vasuti utátjáróknál az átjárás a vonat közeledése esetében szigoruan tiltatik.

3. §.

Az 1. és 2. alatt foglalt határozmányok elleni kihágás a fennálló törvények értelmében büntettetik.

4. §.

Jelen rendelet a közzététel napján lép hatályba.

Budapesten, 1890. évi aug. hó 20-án. **Baross.**

Arad, 1890. szeptember 6-án.

A városi tanács.

Nyomatott az „Aradi nyomdatársaság“ nyomdájában.